

ניתן לצפות בשיעורים נוספים באתר של
מכון מאיר בכתובת: www.meirtv.co.il

השלישיה ...

עיון בפרשת השבוע על פי ה"פרי צדיק"

1. פרי צדיק בהעלותך ז'

ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים וארון ברית ה' נוסע לפניו
דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה. ופירש רש"י ז"ל שמחלך
שלשת ימים הלכו ביום אחד ולהבין מה רמז הפסוק בזה.
הענין על פי הידוע שהמדות הקדושות נקראים ימים כמו
שנאמר כי ששת ימים עשה ה' וגו' ולא נאמר בששת וכדאיתא
בזוהר הקדוש גם כן על פסוק בסוכות תשבו שבעת ימים וכמו
שנאמר ואברהם זקן בא בימים. וכבר דברנו מזה שכל מספר
שלשה הנזכר בתורה הקדושה בא לרמז על בחינת ג' האבות
הקדושים שהמה ביררו הג' מדות הראשונים מו' המדות שהמה
כללות חיי האדם בקדושה. והיינו להתברר משלשה הפגמים
קנאה תאוה וכבוד המוציאים את האדם מן העולם ואברהם
אבינו בירר מדת התאוה להיות האהבה רק בקדושה. ויצחק
בירר בחינת הקנאה וכעס להיות רק ביראת ה' כל היום
וגבורה דקדושה להיות גבור כובש את יצרו. ויעקב בירר
בחינת הכבוד והתנשאות כאמרו קטנתי מכל החסדים. ושלשה
מדות הללו המה האבות ושרש הכל של כלל התורה
והעבודה. וג' מדות השניים המה רק התפשטות מהם. ובגמרא
(שבת קט"ז.) על פסוק ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים ססרו
מאחרי ה' וכמו שאמרו כתינוק הבורח מבית הספר. ורמזו בזה
שלאחר מתן תורה נסעו מזה דרך ג' ימים, היינו שעם כל זה
אירע להם איזה שמץ פגם בכל הג' מדות הנ"ל שנסעו לאחור.
והיינו מה שנאמר אחר זה בפרשות מה שאירע לכל הכלל
ונגע גם איזה שמץ בהגדולים. ויהי העם כמתאוננים פירש בזה
הרמב"ן בשם הרמב"ע שהוא מלשון און ולא נאמר איזה עון.
והנראה שהיה להם כעס ותרעומות בלב ועל זה נאמר רע
באזני ה' כי על המעשה בפועל נאמר רע בעיני ה' ועל
מחשבות ותרעומות בלב שייך רע באזני ה'. וזה נקרא רע כמו
שנאמר והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך. ותרעומתם
היתה מה שהביאם למדבר שמם. ועל זה היה ענשם ותבער
בם אש ה' מדה כנגד מדה שהסתעפות הכעס הוא אש כמו
שנאמר וחמתו בערה בו. ובתקוני זוהר על לא תבערו אש בכל
מושבתיכם דא כעס ורוגזא דמרה ועל ידי זה אוקיד נורא
דגיהנם. ותאכל בקצה המחנה בעקינים שבמחנה מפני שנגע
שמץ הפגם בגדולים כנ"ל. והאספסוף אשר בקרב התאוה
תאוה וכו', היינו שמץ פגם התאוה ונגע גם כן בגדולים
כאמרם ז"ל והאספסוף אלו הסנהדרין. ואחרי זה נזכר ותדבר

2. פרי צדיק בהעלותך י"א

דג' האבות שהם מרכבה למדות חסד גבורה תפארת והמדות
נקראו ימים וכמו שכתב בזוהר הקדוש כאן (בתוספות) כי
ששת ימים עשה ולא כתיב בששת. ממילא נקראו האבות גם
כן ג' ימים. וידוע שהם כנגד ג' מדות הקנאה והתאוה והכבוד
שמוציאים את האדם מן העולם והאבות להיפך הם עיקר
החיים. אברהם מדתו אהבת הבריות ובחסד והוא כנגד קליפת
הקנאה קליפת עשו שהוא שונא הבריות כמו שדרשו (ב"ר
סו"פ ס"ג) שנאת דמו של אדם בגופו וכו'. יצחק מדתו היראה
פחד יצחק בחינת גבורה גבור הכובש את יצרו והוא כנגד
קליפת ישמעאל שהוא אהבת וחמדות עולם הזה קליפת
התאוה. רק הפסולת ממדתו של אברהם אבינו ע"ה שהיה חסד
היה ישמעאל חמדות זרות והפסולת של יצחק היה עשו
שקליפתו קנאה. ויעקב מדתו הענוה ושפלות וכמו שאמר
האלהים הרועה אותי מעודי וגו' שהוא הכיר שאף ההשתדלות
הוא רק מהשם יתברך והוא כנגד קליפת עמלק שהוא ראשית
גוים עמלק וקליפת הגאווה הוא ראשית הקליפה. ... ומאברהם
ויצחק יצאו פסולת שאף שהם באמת הכירו שהכל מהשם
יתברך מכל מקום בשעת ההשתדלות והעבודה כל אחד

השתדל בכחו במדתו וכמו שנאמר האלהים אשר התהלכו
אבותי לפני ועל ידי זה יצא מהם פסולת שהם אמרו באמת
כחי ועוצם ידי עשה לי החיל. ועשו לקח את הגבורה לכבוש
את העולם ברציחה. וכן ישמעאל רק להמדות ותאות רעות.
מה שאין כן יעקב שאמר האלהים הרועה אותי וגו' שאף שהוא
גם כן עבד בהשתדלותו שעליו גם כן נאמר בגמרא (סנהדרין
צ"ו.) שרצו לפני כסוסים כו' אך הוא הכיר שאף ההשתדלות
מהשם יתברך ולא מכחו כלום ולכן אף בזרעו לא נמצא שום
פסולת ומסתו שלימה (כמו שנתבאר במאמר הקודם) והאדם
כל ימי חייו הוא בבחינת נוסע כמו שנאמר כי הולך האדם אל
בית עולמו שכל ימיו הוא נקרא הולך. והנייחא הוא כשבא
לעולם הבא וכמו שמכנים מיתת הצדיקים בגמרא ומדרשים נח
נפשיה. ועיקר מכוון הנסיעה לזכות לקדושת בחינת הג' אבות
שהם כנגד ג' קליפות הנזכרים שצריך לצאת מהם. וזה שאמר
ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים, היינו שלשת מדות האבות
הקדושים שנקראו ימים כנ"ל. שהשם יתברך רצה שיסעו
שיהיה להם עסק בדרך ג' מדות האלו כדי שיוכלו לבוא לארץ
ישראל שהוא הנייחא שנקרא מנוחה ששם הבית המקדש
שנקרא זאת מנוחתי עד עד. ועיקר המנוחה השלימה הוא
העולם הבא וכמו שדרשו (סנהדרין ק"י ע"ב) על דור המדבר
שאיין להם חלק לעולם הבא מדכתיב אם יבואו אל מנוחתי.
אבל מכל מקום ארץ ישראל גם כן נקרא מנוחה וכמו שדרש
(ויק"ר פ' ל"ב) למנוחה זו אינן באים אבל באים הם למנוחה
אחרת:

וזה שאמר אחר כך וארון ברית ה' נוסע לפניו דרך שלשת
ימים שכח התורה הוא מסייע להאדם להתגבר על ג' קליפות
האלו ולבא דרך שלשת ימים שהם ג' מדות האבות כנ"ל.
וכמו שאמר בזוהר הקדוש (ח"א ר"ב א') דהא לית לך מלה
לתברא יצר הרע אלא אורייתא וכו' ובגמרא (קידושין ל ע"ב)
בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין. ... ועיקר העסק הוא
לכבוש ב' קליפות אלו שהם ראשי הקליפות ל"ה מימינא ול"ה
משמאלא מקליפת התאוה והקנאה ואז ממילא זוכין לכבוש
גם קליפת הגאווה שהוא כנגד מדתו של יעקב וזה זוכין מהשם
יתברך. וזה שהזכיר אחר כך תבערה כי בערה בם אש ה' והוא
כנגד קליפת הקנאה. ואחר כך קברות התאוה נגד קליפת
התאוה וכשישראל מבוררין בב' מדות אלו אז ממילא
מתבררין גם במדה הג' שהב' האלו העיקר כמו שאמרנו.